

Vår verksamhet

- en presentation av kvalitetsledningssystemet
vid Högskolan på Åland

Innehåll

[1 Kvalitetsledningssystemet vid Högskolan på Åland](#)

- [1.1 Högskolan på Ålands värderingar](#)
- [1.2 Högskolans vision](#)
- [1.3 Högskolans mission](#)
- [1.4 Kvalitetsledningssystemets syfte](#)
- [1.5 Kvalitetsledningssystemets omfattning](#)
- [1.6 Kvalitetspolicy](#)

[2 Högskolan på Åland – uppgift och organisation](#)

- [2.1 Treårigt utbildningsavtal med huvudman](#)
- [2.2 Kvalitetsmål för Högskolan på Åland](#)
- [2.3 Högskolans huvuduppgifter](#)
 - [2.3.1 Examensinriktad verksamhet - yrkeshögskoleexamen](#)
 - [2.3.2 Fristående kursverksamhet – Öppna högskolan](#)
 - [2.3.3 Forsknings-, utvecklings-, och innovationsarbete](#)
- [2.4 Samverkan med samhället](#)
- [2.5 Högskolans organisation och ledning](#)
- [2.6 Högskolans kunder](#)

[3 Ledning och styrning av kvalitetsarbetet](#)

- [3.1 Processer](#)
- [3.2 Styrning enligt principen plan, do, check, act](#)
- [3.3 Kvalitetsledningssystemets ansvarsfördelning](#)
 - [3.3.1 Processägaren](#)
 - [3.3.2 Processledaren](#)
 - [3.3.3 Processgruppen](#)
 - [3.3.4 Processgruppernas sammansättning](#)
- [3.4 Interna revisioner](#)
- [3.5 Ledningens genomgång](#)
- [3.6 Personalens delaktighet](#)
- [3.7 Studerandes delaktighet](#)

1 Kvalitetsledningssystemet vid Högskolan på Åland

Detta dokument beskriver högskolans kvalitetsledningssystem och ger en kort presentation av högskolans organisation och verksamhet.

1.1 Högskolan på Ålands värderingar

Alla organisationer handlar enligt vissa värderingar. Fungerande gemensamma värderingar har en direkt koppling till strategin och resultatet.

Högskolan på Ålands sex värderingar är enligt [Högskolan på Ålands strategi 2022-2030](#):

- Engagemang
- Kompetens
- Flexibilitet
- Tillgänglighet
- Ansvarsfullhet
- Respekt

1.2 Högskolans vision

Möjligheternas högskola

Högskolan på Åland är en attraktiv, dynamisk och konkurrenskraftig högskola med en unik studiemiljö. Högskolan uppfattas som en positiv kraft för utveckling av våra studerandes kunskap, de anställdas kompetens, det åländska näringslivet och ett hållbart samhälle.

1.3 Högskolans mission

Med de studerande i centrum ska vi, inom ett antal utbildningar, med stort engagemang och i en unik akademisk miljö, utexaminera studerande som prioriteras på arbetsmarknaden.

1.4 Kvalitetsledningssystemets syfte

Kvalitetsledningssystemet vid Högskolan på Åland är ett verktyg för att:

- beskriva vår verksamhet
- tillhandahålla rutiner för kontinuerlig uppföljning, utvärdering och utveckling av verksamheten med syfte att åstadkomma ständiga förbättringar
- skapa ordning och reda och på så sätt stödja personal och studerande i det dagliga arbetet
- nå vår vision och våra mål

Systemet bygger på riktlinjer i kvalitetsstandarderna i ISO 9000-serien och ENQA:s rapport *Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area* (2009). Systemet ska uppfylla de externa krav som STCW-konventionen ("Standards of Training, Certification and Watchkeeping for Seafarers") i avsnitt A-I/8 och B-I/8 ställer på institutioner som utbildar personal för sjöfart.

1.5 Kvalitetsledningssystemets omfattning

Kvalitetsledningssystemet omfattar högskolans viktigaste processer, styrdokument och redovisande dokument samt blanketter och mallar. Processerna är indelade i ledningsprocesser, huvudprocesser med delprocesser och stödprocesser. Processerna finns närmare beskrivna i rutinbeskrivningar, handböcker och checklistor. Dessa dokument revideras minst vartannat år.

1.6 Kvalitetspolicy

Vid Högskolan på Åland skapar vi kvalitet tillsammans med våra kunder genom att vara lyhörda för deras behov och förväntningar – de studerande står i centrum.

Kvalitet är en integrerad del i vårt dagliga arbete där personalens och studerandes kompetens och engagemang utgör grunden för att åstadkomma ständiga förbättringar av högskolan. Vi följer överenskomna rutiner och arbetssätt i kvalitetsledningssystemet för att kvalitetssäkra verksamheten.

Verksamheten uppfyller de krav som nationella och internationella myndigheter och organisationer ställer för olika behörigheter inom högskolans utbildningsområden. Utbildningsprogrammen följer av styrelsen fastställda utbildningsplaner. Sjöfartsprogrammen följer STCW-konventionen, Europaparlamentets och rådets direktiv om minimikrav på utbildning för sjöfolk (2008/106/EG), Lag om transportservice (320/2017), Statsrådets förordning om fartygs bemanning och fartygspersonalens behörighet (508/2018) samt Föreskrift om fartygspersonalens behörigheter (TRAFI/301394/03.04.01.00/2017).

Vårdprogrammet följer Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/55/EU. I och med att de examina som avläggs på högskolan är YH-examina (yrkeshögskoleförordningen 2024:52) följer Högskolan på Åland finsk lagstiftning. Enligt finsk lagstiftning är sjukskötare ett legitimerat yrke. Efter genomförd och godkänd utbildning beviljar det nationella tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovård, Valvira, innehavaren av sjukskötare (YH)-examen rätt att utöva yrket sjukskötare.

Vi samverkar med det åländska samhället och dess näringar för att garantera en samhällsnyttig verksamhet som fortlöpande får aktuella impulser.

2 Högskolan på Åland – uppgift och organisation

Landskapet Åland är huvudman för verksamheten som bedrivs med stöd av yrkeshögskolelag (2024:50) och yrkeshögskoleförordning (2024:52).

2.1 Treårigt utbildningsavtal med huvudman

Ålands landskapsregering gör tillsammans med högskolan upp ett utbildningsavtal vart tredje år för de kommande tre åren. I avtalet ska åtminstone de kvalitativa och kvantitativa resultatmålen samt resurser och prioriteringar, verksamhetsstruktur, resultatuppföljning och rapportering anges. I avtalet finns närmare bestämmelser om högskolans ekonomiförvaltning och om vissa ärenden som rör tjänstekollektivavtalen samt till vilken del landskapsregeringen sköter dessa uppgifter (yrkeshögskolelag (2024:50)).

2.2 Kvalitetsmål för Högskolan på Åland

Vårt övergripande kvalitetsmål är nöjda kunder, se rubrik 2.6. Det målet når vi genom att ställa upp mål för verksamheten och arbeta enligt de överenskomna arbetssätt som finns dokumenterade i kvalitetsledningssystemet. Vi granskar kontinuerligt processerna för att hitta förbättringar och har rutiner för att utvärdera verksamheten och höra kundernas åsikter.

Målen för verksamheten ska vara så kallade SMART-mål:

- Specifika
- Mätbara
- Acceperade
- Realistiska
- Tidsatta

I högskolans strategi 2022-2030 finns HÅ:s målbilder tillhörande indikatorer. Strategin utgör grunden för utbildningsavtalet mellan landskapsregeringen och högskolan. Verksamhets- och ekonomiplanen är en handlingsplan för att nå verksamhetsårets mål inom budgetramarna.

Internationella verksamheten och högskolebiblioteket har egna strategier för att uppfylla målen i högskolans övergripande strategi.

Vi skapar rutiner för att kontinuerligt följa upp målen under verksamhetsåret där nyckeltalen fungerar som mätinstrument. Måluppfyllelsen redovisas i verksamhetsberättelsen.

2.3 Högskolans huvuduppgifter

Högskolan har tre huvuduppgifter; examensinriktad verksamhet, fristående kursverksamhet samt forsknings- och utvecklingsarbete.

2.3.1 Examensinriktad verksamhet - yrkeshögskoleexamen

Högskolans examensinriktade verksamhet följer [EOF 6 och 7](#). Högskolan utfärdar yrkeshögskoleexamina som är jämställda med motsvarande examina i Finland enligt överenskommelseförordning 2005:65 samt FFS 548/2005. Högskolans utbildningsprogram och yrkeshögskoleexamina är:

Tabell 1.1 Utbildningsprogram och examina vid Högskolan på Åland

Utbildningsprogram	Examensbenämning
Utbildningsprogrammet i energi, design och automation	Ingenjör (YH), energiteknik
Utbildningsprogrammet i företagsekonomi	Tradenom (YH), ekonomi, förvaltning och marknadsföring
Utbildningsprogrammet i turism och ledarskap	Restonom (YH), turism
Utbildningsprogrammet i systemvetenskap	Systemvetare (YH)
Utbildningsprogrammet i informationsteknik	Ingenjör (YH), datateknik
Utbildningsprogrammet i marinteknik	Ingenjör (YH), sjöfart
Utbildningsprogrammet för sjökapten	Sjökapten (YH)
Utbildningsprogrammet för sjukskötare	Sjukskötare YH

2.3.2 Fristående kursverksamhet – Öppna högskolan

Öppna högskolan vid Högskolan på Åland bedriver fristående kursverksamhet i form av olika slag av högskolekurser samt seminarier och öppna föreläsningar för allmänheten och särskilda målgrupper. Verksamheten omfattar även utbildningsexport, tentamensservice och erbjuder olika kurspaket.

2.3.3 Forsknings-,utvecklings-, och innovationsarbete

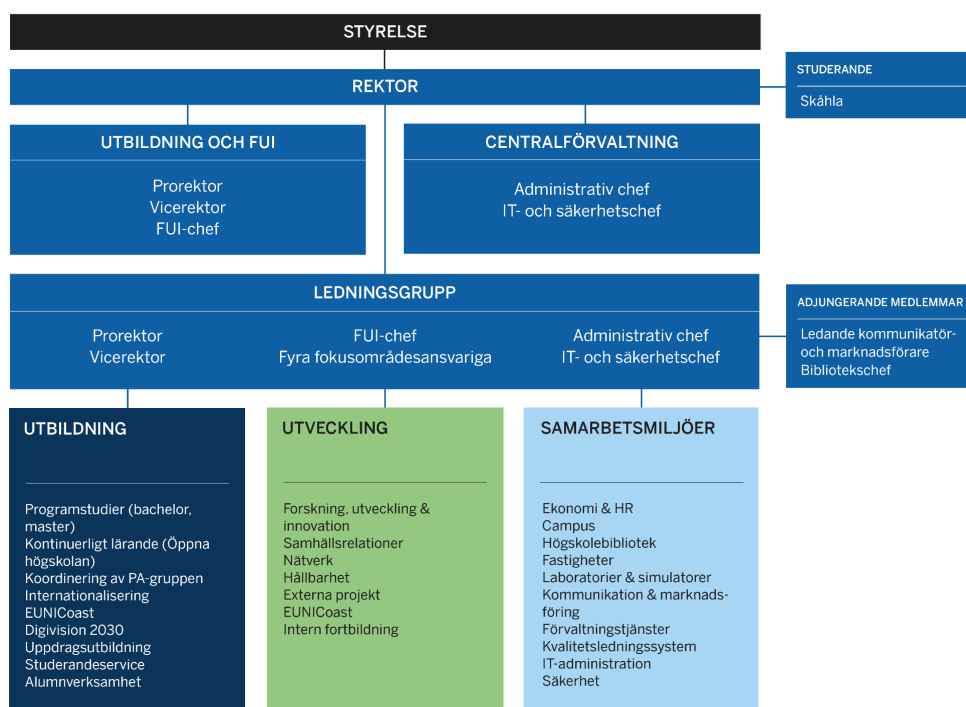
Vid Högskolan på Åland bedrivs forsknings-, utvecklings- och innovationsarbete (FUI) genom utvecklings- och innovationsprojekt samt i forskningsprojekt och genom doktorandarbeten. FUI-verksamheten sker i nära samarbete med andra högskolor, företag och organisationer.

2.4 Samverkan med samhället

Förutom de tre huvuduppgifterna har högskolan i uppdrag att samverka med arbetslivet och det omgivande samhället. Detta är en integrerad del av verksamheten och finns beskriven i dokumentet **Policy för samverkan med samhället** (se högskolans styrdokument).

2.5 Högskolans organisation och ledning

Högskolans högsta ansvariga förvaltningsorgan är styrelsen som utses av Ålands landskapsregering (yrkeshögskolelag 2024:50). Högskolans verkställande ledning utövas av rektor. I högskolans instruktion finns organisationen närmare beskriven.

Figur 1.1 Organisationsschema för Högskolan på Åland.

2.6 Högskolans intressenter

Högskolan på Åland arbetar med studerande i fokus. Andra centrala intressenter är samhället, de branscher vi utbildar för och högskolans personal.

Tabell 1.2 Högskolan på Ålands intressenter (Obs! kolumnerna "Behov/Intresse" och "Uppföljning/Mätning" är skrivna gruppvis, de relaterar med andra ord inte till varandra radvis)

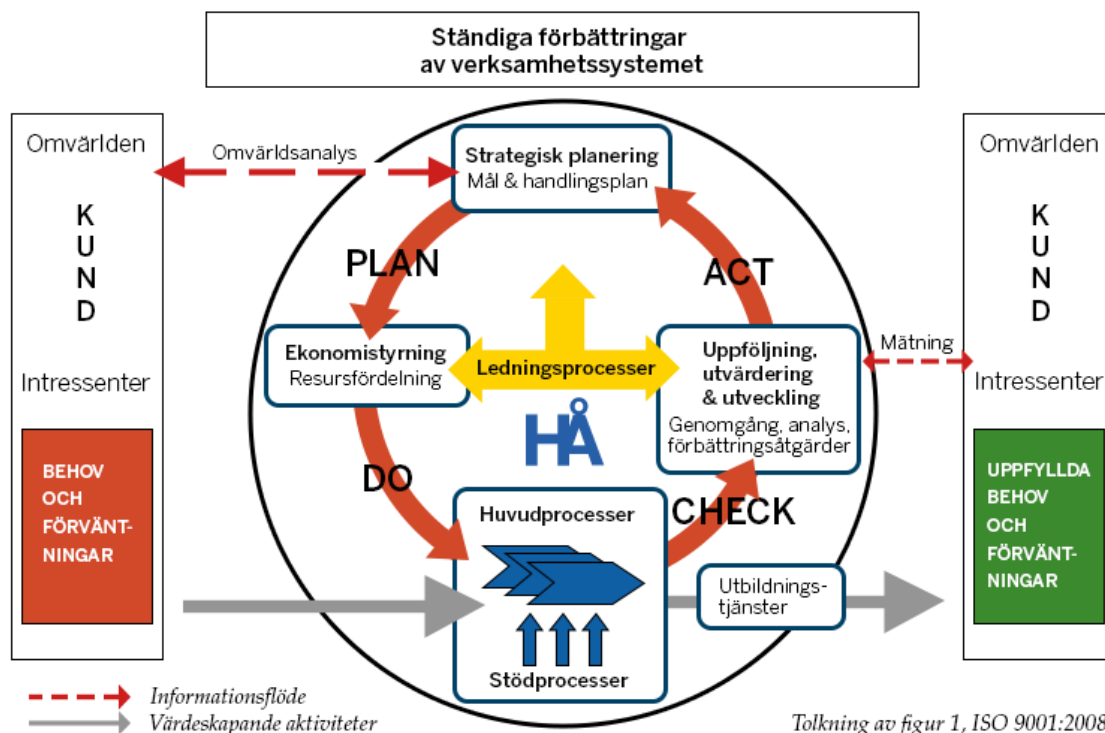
Intressent	Behov/Intresse	Uppföljning/Mätning
Studerande	Konkurrenskraftig utbildning Kompetens Värderad på arbetsmarknaden Livslångt lärande Inspirerande studiemiljö	Kurs-/praktikutvärdering Programrådsmöten Studerandesamtal Studerandeenkäten Utvärdering av utbildningsprogrammet Studerandes representation
Personal	Inspirerande arbetsmiljö Trygga anställningsförhållanden	Arbetsplatsmöten/Kollegiemöten Arbetsvälbefinnandeundersökning Arbetskyddskommissionens enkät Medarbetarsamtal
Arbetslivet	Kompetent arbetskraft Aktivt engagemang för utveckling Framtidens arbetsliv	Styrelse Branschråd
Landskapet Åland	Utbildning med hög kvalitet Hållbar samhällsutveckling Attraktionskraft	Uppföljning av utbildningsavtalet
Mariehamns stad	Attraktiv studieort	Statistik antal studerande
Universitetsalliansen EUNICoast	Spetsutbildning Internationalisering Relationsbyggande	Alliansens mätetal
Ålands gymnasium och andra gymnasieskolor	Smidig övergång	Återkommande informationsmöten för gymnasieskolornas studiehandledare Möten med potentiella studerande
Andra högskolor och universitet	Samarbetspartner Ökade möjligheter för studier	Samarbetsavtal Ad hoc-kontakter Avlagda studiepoäng inom samarbete
Internationella samarbetspartners	Utbildningsexport	Samarbetsavtal
Externa finansiärer	Resultat i enlighet med finansieringen	Erhållen finansiering

3 Ledning och styrning av kvalitetsarbetet

3.1 Processer

Högskolans verksamhet beskrivs i processer som samverkar med varandra. En process definieras som ett genomtänkt sätt att arbeta. På högskolan finns ledningsprocesser, huvudprocesser och stödprocesser.

Fördelen med ett processororienterat kvalitetsledningssystem är att för varje gång en process upprepas finns det möjlighet att förbättra den.

Figur 2.1 Modell över Högskolan på Ålands processororienterade verksamhetssystem

3.2 Styrning enligt principen plan, do, check, act

Högskolan leder, styr och utvecklar sin verksamhet enligt principen ”plan– do - check– act”. Vi planerar (**plan**) arbetet med hjälp av strategier, våra verksamhetsplaner och kalendrier. Vi genomför (**do**) arbetet genom att följa överenskomna arbetssätt och rutiner. Vi mäter och utvärderar (**check**) verksamheten via enkäter, kursutvärderingar, arbetsmöten, interna revisioner samt processgruppens och ledningens genomgång. Vi förbättrar (**act**) verksamheten genom processgruppens arbete och revideringar i arbetssätten.

3.3 Kvalitetsledningssystemets ansvarsfördelning

Rektor har det övergripande ansvaret för högskolans kvalitetsledningssystem. Varje process ägs av en processägare och leds av en processledare som har en processgrupp till sin hjälp. En kvalitetskoordinator koordinerar högskolans kvalitetsarbete och ansvarar för systemets dokumentation. Ett kvalitetsteam (Q-team) bestående av processägarna för de olika processerna utgör Högskolans kvalitetsråd med ansvar för kvalitetsärendena.

3.3.1 Processägaren

Processägaren har det övergripande ansvaret för processen. Rektor är processägare för ledningsprocesserna, FUI- och hållbarhetschefen är processägare för FUI-processerna, vicerektor är processägare för den examensinriktade verksamhetens processer och Öppna högskolans enhetschef är

processägare för Öppna högskolans processer. Processägare för de olika stödprocesserna är de som enligt högskolans reglemente eller befattningsbeskrivningar ansvarar för respektive processområde.

3.3.2 Processledaren

Processägaren kan antingen själv leda processarbetet eller delegera uppgiften till en processledare. Processledaren sammankallar processgruppen och leder processgruppsarbetet.

3.3.3 Processgruppen

Processgruppens främsta uppgift är att förbättra processen. Gruppen sätter processspecifika delmål för processen samt utvärderar den minst vartannat år vid ett fysiskt eller virtuellt möte, ”Processgruppens genomgång”, se ledningsprocessen **A.3 Uppföljning, utvärdering och utveckling**. Processledaren har rätt att tillsammans med processgruppen besluta om förändringar i processen och kan vid behov sammankalla processgruppen utöver det årliga utvärderingsmötet.

Processgrupperna för den examensinriktade verksamheten (fakulteten) är sammansatta över programgränserna och där det är relevant är stödprocesserna och de studerande representerade, likaså i den fristående kursverksamhetens (Öppna högskolans) processer.

3.3.4 Processgruppernas sammansättning

Många av processgrupperna är ständiga såsom grupperna för ledningsprocesserna, Öppna högskolans processer, stödprocesserna, FUI-processen och processen *Antagning till utbildningsprogram*. Medlemmar i processgrupper tillsätts av processägaren. Studeranderepresentanter tillsätts på förslag av Skåhla och genom rektorsbeslut. Lista över processgrupperna finns på hemsidan för kvalitetsledningssystemet ([C.9-4 Processgrupper - Register](#)). Kvalitetskoordinator håller listan uppdaterad.

3.4 Interna revisioner

Interna revisioner utförs regelbundet av utbildade revisorer inom personalen. De interna revisionerna följer upp kvalitetsledningssystemet, bidrar med förbättring av dess funktion och ger samtidigt revisorerna möjlighet att bekanta sig med olika delar av verksamheten.

3.5 Ledningens genomgång

Kvalitetskoordinator sammankallar ledningsgruppen till ledningens genomgång minst en gång per år för att se över kvalitetsledningssystemets omfattning, funktion och verkan samt göra en bedömning av möjligheter till förbättring och behovet av ändringar i systemet. Även kvalitetspolicy och kvalitetsmål omfattas av genomgången. Underlag för ledningens genomgång är resultat från processgruppernas genomgångar, interna och externa revisioner, utvärderingar och enkäter, respons- och utvecklingsförslag samt beslut från ledningens senaste genomgång. Rektor är föredragande vid ledningens genomgång.

3.6 Personalens delaktighet

Förmännen och kvalitetskoordinator informerar nyanställda om högskolans kvalitetsledningssystem. Var och en i personalen bär ansvar för att arbeta enligt kvalitetspolicyn. Den som upptäcker felaktigheter eller brister är skyldig att meddela detta till ansvarig processägare eller -ledare, det kan göras genom en kommentar i dokumentet.

3.7 Studerandes delaktighet

Kvalitetskoordinator informerar de studerande om högskolans kvalitetsledningssystem.

Högskolan har studeranderepresentation i styrelsen, programråden, branschråden, internationella nämnden, hållbarhetsgruppen, biblioteksnämnden samt i de flesta av examensinriktade verksamhetens och stödprocessernas processgrupper. Studerandekåren Skåhla utser studeranderepresentanterna som har i uppgift att bevaka studerandeintressen och föra de studerandes talan.

Revideringar (fem senaste)

Nr.	Reviderad, granskad och stängd	Datum
1.	Johanna Mattila	06.11.2020
2.	Johanna Mattila	12.11.2021
3.	Johanna Mattila	04.11.2022
4.	Johanna Mattila	10.11.2023
5.	Matias Waller	26.03.2025